

ΦΥΛΛ. 3.

TOM. A.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ.

(13. Φυλλ. 2^{ον}).

Ἐν ᾧ δὲ ἤλπιζεν ὁ Ῥοδίνης, ὅτι ἡ ἀνάκρισις τοῦ ἤθε-
λε φωτίσει καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς δικαστάς, καὶ ἤθελε
τῷ ἀνοίξει ἀμέσως τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, ἐρρί-
φθη εἰς αὐτὴν ἐκ νέου, μὲ τὴν τρομερὰν πεποί-
θησιν ὅτι ἐθεωρεῖτο ὡς ὑποπτος δολοφονίας κατὰ
τοῦ κόμητος.

Ἐκτοτε δ' ἐδόθησαν διαταγαὶ νὰ φυλάττηται αὐτὸς
ρότερον, καὶ εἰς οὐδένα ἐπετρέπετο νὰ τὸν ἐπισκε-
ρθῇ. Ἡ προσαγωγή τῶν ἀποδείξεων, ἡ ἐξέτασις τῶν
μαρτύρων, ὧν τινες, ὡς ἡ μήτηρ τοῦ Ῥοδίνου, ἦσαν
εἰς Κέρκυραν, ἀπήτησαν ὑπὲρ τὸν μῆνα. Τέλος δ' ἐφθα-
σεν ἡ δικάσιμος ἡμέρα, καὶ πλῆθος ἄμετρον, οἷον εἰς

Τόμος Α.

οὐδένα ποτὲ ἄλλον δικαστικὸν ἀγῶνα, ἐπλήρου τὸ δι-
καστήριον. Οἱ ἄκροαταὶ εἶχον συρρέῃσαι οὐ μόνον παν-
ταχόθεν τῆς Κεφαλληνίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς παρακει-
μένας νήσους καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Κέρκυραν, διότι ἡ ἀπο-
τρόπαιος δολοφονία ἀνδρὸς σεβασμοῦ, ὅποιος ὁ Κόμης
Ναννέτος, ἀγαθοεργοῦ, καὶ γενικῶς ἀγαπωμένου διὰ τὸ
ἠθὸς τοῦ, ἐκίνησε τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν, καὶ τινὲς μὲν,
ὅσοι εἶχον πεποιθῆσιν εἰς τὴν χρηστότητα καὶ εἰς τὴν ἀ-
ρετὴν τοῦ Ῥοδίνου, ἐδυσπίστουν πρὸς τὴν ἐνοχὴν τοῦ, εἰς
δὲ τοὺς πλείστους τὸ ἐγκλήμα ἐνέπνεε φρίκην, διότι
οὐδέποτε ἠκούσθη ἀπαισιωτέρα ἀγνωμοσύνη, οὐδέποτε
ὑπὸ φρικτοτέρους οἰωνοὺς ἐξετελέσθη πατροκτονία.

Ὅταν δὲ προσήχθη ὁ κατηγορούμενος, μόνον εἰς τοὺς
γνωρίζοντας αὐτὸν ἐφάνη τὸ ἀθωρόβητον τοῦ βλέμ-
ματός τοῦ καὶ τοῦ βήματός τοῦ τὸ θαρράλειον ὡς
ἐνδειχis καθαρᾶς συνειδήσεως· οἱ δὲ λοιποὶ τὰ ἐκρι-
νον ὡς συμπτώματα ἀναιδεῦς ἀσεβείας, ὡς ἀποσχλή-
ρυνσιν εἰς τὸ κακουργεῖν, καὶ ἡ προσπάθεια τοῦ ἀ-

Φυλλ. 3.

κροατηρίου ὑπὲρ ἢ κατ' αὐτοῦ ἦτον εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τεταμένη.

Κατ' ἀρχὰς ἐξετάσθησαν ἐκ νέου οἱ προανακριθέντες μάρτυρες, καὶ ἀνεγνώσθησαν τῶν ἀπόντων αἱ καταθέσεις. Μεταξὺ τῶν πρώτων ἰδίως εἰλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ κοινοῦ ὁ γέρον Νικολός. Ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν τὸν ἐκάλυπτον ἐνδύματα μελανὰ, ἡ πολιὰ τοῦ κόμη ἐκρέματο ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ ἐκατέρωθεν, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἔκυπτε πρὸς τὴν γῆν, ὡς ἂν διπλῆς ἡλικίας ἄχθος τὴν εἶχε κυρτώσει ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ θλίψις ἦν γεγραμμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἐπὶ τῶν ἐρυθρῶν ὀφθαλμῶν του. Ἡ ἀναμφισβήτητος τῶν λόγων τοῦ εἰλικρίνεια, καὶ ἡ ἀντίφασις τοῦ πρὸς τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ Ῥοδίνου ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ καιροῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν νύκτα τῆς δολοφονίας, ἐπροξένησαν μεγίστην ἐντύπωσιν καὶ εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ εἰς τοὺς δικαστάς.

Τοῦ Βοράτου ἡ θλίψις δὲν ἦτον ὀλιγωτέρα. Ὅταν ἐκλήθη ὅπως ἐξετασθῇ, καὶ εἶδε τὸν Ῥοδίνην εἰς τὴν ἔδραν τῶν κατηγορουμένων, ἠθέλησε νὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀλλ' οἱ κλητῆρες τὸν ἀνεχαίτισαν. Ἀφ' οὗ δὲ συνῆλθεν, ἐπανέλαβε τὴν μαρτυρίαν του, καὶ ἰδίως ἐβεβαίωσεν ἐντόνως, ὅτι δὲν ὑπῆρχε διαθήκη τοῦ γέροντος ὑπὲρ τοῦ Ῥοδίνου, πεπεισμένος ὅτι τοῦτο ἦτον ἡ ἀλήθεια, καὶ ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι πάντοτε τῆς ἀθωότητος σύμμαχος. Ὁ δὲ Ῥοδίνης ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλ' ὁ πρόεδρος τὸν διέταξε νὰ σιωπήσῃ μέχρι οὗ ἐρωτηθῇ.

Ὁ δὲ Τάπας, ὅταν εἰσῆλθε νὰ μαρτυρήσῃ, εἶχε τὰ δόκτρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἐπλανᾶτο μειδίαμα ἐπαγγελλόμενον συμπάθειαν πρὸς τὸν κατηγορούμενον καὶ μετριοφροσύνην ὑπὲρ ἑαυτοῦ· εἰς τὴν φωνὴν του ἐπροσπάθει νὰ δώτῃ τόνον ἐπαγωγὸν καὶ οὕτως εἶπεῖν μελιτώδη, καὶ ὁ κατηγορούμενος ἦτον δι' αὐτὸν πάντοτε ὁ ὁνοράβιλος σινιὸρ Ῥοδίνης, ὁ πρετζιέβολας σινιὸρ Ῥοδίνης, καὶ ἐνίστε ὁ καρίσσιμος σινιὸρ Ῥοδίνης. Οὗτος κατέθεσεν, ὅτι ὁ ἐστιμάβιλος σινιὸρ Ῥοδίνης, μερικαῖς ὥραις πρὶν βιρδόναι δολοφονήσουν τὸν πόδερον κόντε Ναννέτον, τῷ εἶπεν ὅτι εἶναι βέβαιος εἰς ὀλίγον καιρὸν νὰ ἔχῃ μεγάλην πλοῦτην ὅτι τὸν ἐβεβαίωσε περὶ ὑπάρξεως διαθήκης τοῦ κόμητος ὅστις τὸν ἄφηνε γενικὸν κληρονόμον του· ὅτι τοῦτο ἐφάνη εἰς αὐτὸν, τὸν Τάπαν, παράδοξον, διότι πρὸ ἐνὸς μηνὸς ὁ κόμη εἶχε συντάξει διαθήκην εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ πᾶσα μεταβολὴ εἰς αὐτὴν ἔπρεπε νὰ προστεθῇ ἐν εἰδὲι κωδικέλλου. Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Τάπας περὶ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ἰδιωτικῆς διαθήκης, εἶπεν ὅτι ὁμοιάζει μὲ τὴν τοῦ Κόμητος, ἀλλὰ τῷ φαίνεται ὅτι ἔχει καὶ τινὰς διαφορὰς.

Ἀφ' οὗ δ' ἐτελείωσεν ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ δημόσιος συνήγορος εἰς γλώσσαν ἰταλικήν διότι, κατὰ δυστυχίαν, καὶ τότε ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτον εἰς τὴν ἑκτάνησον ἀποκεκλεισμένη ἀπὸ τῆς Θέμιδος τοὺς ναοὺς. Ἀς μᾶς ἐπιτραπῇ δ' ἐνταῦθα παρεκβαίνοντες νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν ταρατώδες δὲν εἶναι νὰ παρουσιάζηται ὁ

ἑπτανήσιος ἐνώπιον τῶν δικατιῶν του, ν' ἀκούῃ τὸν κατήγορον καὶ τὸν ὑπερασπιστὴν του διακυβεύοντας τὴν τιμὴν, τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν ζωὴν του αὐτὴν, καὶ οἱ λόγοι τῶν νὰ τῷ εἶναι ἐντελῶς ἀκατάληπτοι, ἂν δὲν εἶναι ἀπαίσιον εἰς χώρας Ἑλληνικὰς νὰ μένῃ κεκλεισμένον εἰς τὴν Ἑλληνίδα μοῦσαν τὸ δικαστικὸν βῆμα, τὸ πρώτιστον τοῦτο καὶ βεβαϊότατον τῆς ῥητορείας διδατκαλεῖον. Ἀς ἐλπίσωμεν δ' ὅτι οἱ εἰς ἐκεῖνο τῆς Ἑλλάδος τὸ τμήμα τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῶν γενναίων ἀναλαβόντες μεταρρυθμίσεων, θέλουσι φανερώς ἐπιμένει ν' ἀνασπάσῃ καὶ τὸ γελοῖον τοῦτο ἀτόπημα, νόθον παραφύδα τῆς μισητῆς Ἑνετοκρατίας, καὶ θέλουσιν ἀνδρείως ἀντιστῆ εἰς πᾶσαν παραβίασιν τοῦ φυτικῆς αὐτῶν δικαίωματος τοῦτου. Οὐδ' ἂς ἀναχαιτίσῃ δὲ τοὺς ἀπειροτέρους ὁ φόβος τῶν δυσχερειῶν κατ' ἀρχὰς καὶ τῶν παραδρομῶν τῆς ἀγυμναστου τῶν γλώσσης. Εἰς τὴν σκιάν τοῦ Ὀδυσσεὺς θέλει εἶσθαι πολὺ μᾶλλον εὐπρόσδεκτος ἢ πάτριος φωνὴ καίτοι μὴ καθαρίζουσα, καὶ μάλιστα ἡ ἀτρόμητος προσπάθεια πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ ἐμπέδωσιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἀπογόνων του, ἀφ' ὅλας, καὶ τὰς ἐντελεστέραις, ἐπιδείξεις τῆς ξένης καλλιπείας. Ἄλλως τε ἡ πεποιθήσις εἶναι πάντοτε εὐγλωττος. Καὶ εἰς τὴν ἑκτάνησον ἡ ἐντελής ἀναγέννησις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θέλει εἶσθαι ἡ ἰσχυροτέρα διαμαρτύρησις τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος.

Ὁ δημόσιος λοιπὸν συνήγορος ὠμίλει ἰταλιστῇ, ὠμίλει ὅμως μετὰ πολλῆς εὐγλωττίας καὶ μετὰ μεγάλῃς σφοδρότητος. Ἡ λογικὴ του ἦτον πυκνοτάτη, καὶ ἐφαίνετο ἀκαταμάχητος. Ἀνέφερεν ὅλας τὰς περιστάσεις αἰτινες ἀπεδείκνυν ἀναμφισβητήτως ὅτι ὁ Κόμης ἐδολοφονήθη. Ὑπενεθύμισεν ὅτι ἡ θύρα τοῦ οἴκου εὐρέθη τὴν πρωίαν τοῦ ἐγκλήματος ἀνοικτὴ καὶ οὐδόλως παραβεβιασμένη, ὥστε ἠνεώχθη ἀναμυσθητήτως διὰ κλειδίου, καὶ ἐκτὸς τοῦ πιστοῦ ὑπηρέτου Νικολοῦ, ὅστις οὐδὲν εἶχε συμφέρον εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου του ὃν ἐλάτρευε, τίς ἄλλος εἶχε κλειδίον τοῦ οἴκου ἐκτὸς τοῦ Ῥοδίνου; Ἀνέπτυξεν ὅτι ὁ δολοφόνος δὲν ἦτον ληπτής, διότι τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόμητος εὐρέθησαν ἀνέπαρα ὅλα. Τίς λοιπὸν εἶχε συμφέρον εἰς τὸ φρικτῶδες ἐγκλημα τοῦτο, εἰμὴ ὁ παρουσιαζόμενος ὅπως δρέψῃ τοὺς καρπούς αὐτοῦ, ὁ φαινόμενος μὲ διαθήκην τοῦ κόμητος εἰς τὴν χεῖρα Ῥοδίνης; Ἀλλ' ἡ διαθήκη αὕτη δι' ἧς ἀπὸ τοῦ βουθὸς τῆς πανίας ὁ Ῥοδίνης ἀνακύπτει εἰς μέγιστον πλοῦτον, ὅποια τις εἶναι; Ὅλη γεγραμμένη διὰ χειρὸς του, καὶ φέρουσα τοῦ κόμητος μόνην τὴν ὑποτιθεμένην ὑπογραφὴν, καὶ αὐτὴν ἀμφοισθητουμένην ἀπὸ μάρτυρας τοὺς μᾶλλον ἀξιοχρέους. Καὶ τοιαύτη οὖσα, ἰδιωτικὴ καὶ μὴ ἐπίσημος, ἡ διαθήκη αὕτη, ἀκυροῖ ἄλλην προϋπάρχουσαν καὶ συμβολαιογραφικὴν, χωρὶς νὰ εἶναι ἐκείνης κωδικέλλος, ἀπ' ἐναντίας ῥητοῦ ὀρισμοῦ τῆς πρώτης. Καὶ πότε συνετάχθη; ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ πότε παρουσίασεν αὐτὴν ὁ Ῥοδίνης; ἀφ' οὗ μόνον ἐπράχθη τὸ ἐγκλημα, ἀφ' οὗ ὁ κόμης δὲν ὑπάρχει πλέον διὰ νὰ τὸν ψεύσῃ. Ὅστε τίς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ; Ἡ εἶναι πλαστή, ἡ ὑπεγρᾶφη διὰ τῆς βίας. Ἐπειτα ὁ Ῥοδίνης ἐπι-

στρέφει εἰς τὴν οἰκίαν τὴν νύκτα τοῦ ἐγκλήματος μετὰ τὸ μεσονύκτιον, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ κόμητος, καὶ συνομιλεῖ μετ' αὐτοῦ. Διὰ τὸ ἀρνείται; Ὁ κόμης ἐξῆλθε τότε ἀκόμη. Τὸ πρῶτον εὐρίσκειται θῦμα χειρῶν δολοφόνων. Διὰ τὴν ῥοδίνης μόλις ἐξημέρωσε, καὶ μὲ μεγίστην βίαν δραπετεύει τῆς νύκτου. Διὰ τὴν ἀπέρχεται χωρὶς καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ γέροντος, ὅταν τὸν προέτρεψεν ὁ ὑπὸ τῆς εἰς τοῦτο; Ὁ δημόσιος συνήγορος λοιπὸν ἐσυμπέρανε λέγων, ὅτι ὁ ῥοδίνης ἐπλαστογράφησε τὴν διαθήκην καὶ ἐδολοφόνησε τὸν κόμητα. Ὅτι δὲν προτείνει τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἀλλ' ἀφίησιν αὐτὴν εἰς τῶν δικαστῶν τὴν ἐκτίμησιν, διότι γνωρίζει μὲν τὴν ὁμότητα τῶν λεόντων, τῶν τίγρεων τὸ αἶμα χαρὲς, τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν θηριωδίας δὲν γνωρίζει εἰς τὸ ἀγριώτερον τῶν θηρίων, οὐδ' ἡξεύρει εἰς οὐδενὸς ἔθνους κώδικα ποινὴν ἀνάλογον πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀνοσιουργήματος.

Ὁ ῥοδίνης ἤκουε τὸν σωφίτην τοῦτον τῶν φοβερῶν συλλογισμῶν μετ' ἐκπλήξεως προϊούσης. Οἱ λόγοι τοῦ ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης ἐφαίνοντο τόσο ἰσχυροὶ, καὶ τὰ συμπεράσματά του τόσο ὀρθὰ, ὥστε ἠσθάνετο ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἠθέλον πείσει, ἂν δὲν εἶχε τὴν συναίσθησιν τῆς ἀθωότητός του. Τέλος δ' ἐγερθεὶς βραδέως καὶ ἀξιοπρεπῶς, ἀφ' οὗ ὁ κατήγορος ἐσιώπησεν, εἶπεν ὅτι τὸ λυποῦν αὐτὸν μέχρι θανάτου εἶναι τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ σεβαστοῦ εὐεργέτου του, πρὸς ὃν ἔτρεφεν ἀγάπην υἱοῦ· τὸ δ' ἐπίμετρον τῆς δυστυχίας του, τὴν ὑποψίαν ὅτι αὐτὸς ἐδολοφόνησε τὸν ἄλλον πατέρα του ὅτι δέχεται ἀγογγύστως ἤδη, ἀφ' οὗ εἶδε ποία παράδοξος περιστάσεων συγκυρία συνετέλεσεν εἰς ἐνοχοποίησίν του· ὅτι δικηγόρον δὲν ἠθέλησε νὰ ζητήσῃ, ἐλπίσας εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἀφελούς ἀληθείας· καὶ ἤδη δὲ, ὅταν αὕτη φαίνεται τοσοῦτον δυσεξιχνίαστος, τὴν σωτηρίαν του ὅτι δὲν θέλει ζητήσῃ εἰς περινενοημένα λόγων τεχνάσματα, καὶ εἰς τὰ φαινόμενα ὅτι ἄλλο δὲν ἔχει ν' ἀντιτάξῃ εἰμὴ τὴν ἀπλὴν ἀρνήσιν του. Ἐπανελάβε δὲ ὅτι ὁ Κόμης Ναννέτος τῷ ὑπηγόρευσε ἔχων ἄκοντι καὶ μετὰ ταῦτα ὑπέγραψε τὴν διαθήκην· ἀλλ' ἠρνήθη πεισματωδῶς νὰ εἰπῇ ἂν ἐγνώριζε τίνες λόγοι ἐπεισαν εἰς τοῦτο τὸν κόμητα· καὶ προσθεὶς ὅτι περὶ ἄλλης προγενεστέρας διαθήκης ποτὲ ὁ κόμης λέξιν δὲν τῷ εἶχεν εἰπεῖ, ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τῷ ἔδωκε τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθῃ ἀπὸ πρῶας εἰς Κέρκυραν, καὶ τὸν ἀπεχαιρέτησε διὰ νὰ μὴν εἰσέλθῃ τὸ πρῶτον εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ τὸν ταραξῇ κοιμώμενον, καὶ ὅτι ἀπῆλθε τῷ ὄντι οὐδὲν γνωρίζων περὶ τοῦ τρομεροῦ ἐγκλήματος· εἶπεν ὅτι αὕτη εἶναι ὅλη του ἡ ὑπεράσπισις, καὶ ἂν τὰ φαινόμενα εἶναι ἐναντίον του, ἡ ἀλήθεια εἶναι ὑπὲρ αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐκάθησεν ἥσυχος.

Ἡ ἀσθένεια τῆς ὑπερασπίσεως ταύτης ἐφάνη εἰς ὅλους κακὸς οἰωνὸς, καὶ οἱ μὲν ἀδιάφοροι ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν ἀπειλητικῶς, αἱ δὲ φίλοι τοῦ ῥοδίνου ἐχάλυσαν τὸ πρόσωπόν των, καὶ ὁ Βοράτης ἤρχισε νὰ κλαίῃ ὡς παιδίον· μὴ προβλέπων τέλος καλόν.

Τὸ δικαστήριον ἀπεσύρθη εἰς διάσκεψιν· τὸ δ'

ἀκροατήριον ἐκινεῖτο ἠρεθισμένον σφοδρῶς, καὶ ὑπόκωφος ἐφέρετο ἐπ' αὐτοῦ μυκηθμὸς ὡς εἰς τὴν ἀγρίαινονσαν θάλασσαν, ὅταν ἐνσκήπτῃ εἰς αὐτὴν καταιγὶς. Ὅστε ὅταν μετὰ μίαν ὥραν, ἐπανελθόντες οἱ δικασταί, ἐπρόφερον ὡς ποινὴν τῆς πλαστογραφίας καὶ δολοφονίας τὸν θάνατον, οὐδεμία φωνὴ οἴκτου ὑπὲρ τοῦ καταδικασθέντος ἠκούσθη, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τινες ζητωκραυγαί ὑπὲρ τῆς εὐθυδικίας τῆς ἀποφάσεως. Οὐδεμία δὲ λέγομεν, διότι παρὰ μὲν τοῖς λοιποῖς ἐνίκαι τὴν εὐσπλαχνίαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν γνώριμον ἢ φίλον πρὸς τὸν ἀπεσκληρυμμένον ἐγκληματίαν, ὁ δὲ Βοράτης, ἅμα ἤκουσε τὴν φοβερὰν ἐκείνην λέξιν, ἐλειποθύμησε καὶ ἀπεκομίσθη φοράδην ἀπὸ τὸ δικαστήριον. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἀπατώμεθα πάλιν, διότι ὁ εὐσπλαγχνὸς συμβολαιογράφος Τάπας, ἐξερχόμενος τοῦ ἀκροατηρίου, ἤκούετο ἐπαναλαμβάνων πολλακίς· Ὁ μεσάκινος! ὁ ποβερέττος!

Ἀμα δὲ συνῆλθεν ὁ Βοράτης, ἔδραμεν εἰς τὸ δεσμοτήριον, ὅπου εὔρε τὸν φίλον του οὐχὶ μὲν ἀψυχοῦντα, οὐδ' ἀδιαφορίαν δὲ καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸν βίον ἐπαγγελλόμενον, ἀλλ' εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἐκπεπληγμένον διὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς αὐτὸν, καὶ σχεδὸν τὰς ἰδέας του νὰ συνάψῃ δυσκολευόμενον.

— Τὴν χάριν, σπεῦσε νὰ ζητήσῃ τὴν χάριν, ἐκράξεν ὁ Βοράτης· ὁ νόμος σοὶ δίδει προθεσμίαν ἕξ ἐβδομάδων· σπεῦσον νὰ ζητήσῃ τὴν χάριν.

— Τὴν χάριν! ἀπεκρίθη ὁ ῥοδίνης, ἀνοίγων ὀφθαλμοὺς ἔτι μᾶλλον ἐκθάμβους. Ἄν μοι ἐπετρέπετο νὰ ζητήσω δικαιοσύνην ἀκόμη, τὴν ἐζήτουν προθύμως· ἀλλὰ χάριν ζητεῖ ὁ ἐνοχός, καὶ ἐνοχός δὲν εἰμαι. Δὲν τὴν ζητῶ.

— Ἀλλὰ θὰ σὲ φονεύσουν, καὶ ἄλλος τρόπος σωτηρίας δὲν εἶναι.

— Θὰ μὲ φονεύσουν, εἶπεν ὠχρίων ὁ ῥοδίνης· τὸ ἤκουσα, καὶ λυποῦμαι ἐγκαρδίως ὅτι μὲ φονεῦει ὀλεθρία παρεξήγησις περιστάσεων, δυστυχὲς ἀπάτη τῶν δικαστῶν. Λυποῦμαι νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ζωὴν νέος τόσο, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν παρίστατο πρὸς ἐμὲ μὲ τῆς Ἀμαλθείας τὸ κέρας, φέροντα ὅλας τὰς εὐτυχίας. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν μοι ἐπεφάνη ὡς ὅραμα θεῖον ἡ ἐνωσίς μου μετὰ τῆς Ἀγγελικῆς, ἥς ὁ βίος μου ὅλος ἦτον λατρεία κρυπτή· καὶ τὸ ὅραμα τοῦτο θὰ σβύσῃ ἡ πνοὴ προῶρου θανάτου. Ὡς καὶ τοῦ πλούτου τὰς ἀπολαύσεις, καὶ αὐτὰς ἐμέλλομεν ἀφθόνως νὰ ἔχωμεν, διότι ὁ Κόμης Διονύσιος, οὗ ὁ θάνατος ἐμελλε νὰ εἶναι τὸ μόνον νέφος τῆς ἐπιλοίπου ζωῆς μου, ἂν μοι ἐδίδετο τοῦ λοιποῦ νὰ ζήσω, ὁ Κόμης Διονύσιος μὲ ἀφῆκε κληρονόμον του.

— Πῶς; φίλτατε ῥοδίνη, δυσχυρίζεσαι...

— Δηλαδή, ἀπῆντησε πικρῶς μειδιῶν ὁ ῥοδίνης, ἡ καταδίκη μου ἔδωκε τὸ δικαίωμα καὶ εἰς τὸν φίλον μου. Ναί, δυσχυρίζομαι ὅτι ὁ Κόμης Ναννέτος μοι ἀφῆκε διὰ διαθήκης του ὅλην του τὴν κληρονομίαν καὶ τὸ ἀκούεις τώρα πρῶτον ἀπὸ τὸ στόμα μου, διότι ἡ διαθήκη ἐγράφη τῷ ὄντι τὴν τελευταίαν ἡμέραν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ κόμητος, καὶ προσέτι διότι ὁ κόμης ἤθελεν ἐν δυνάμει νὰ μὴ τὸ γνωρίζῃς.

Ὁ Βοράτης ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν του μὲ τὰς δύο του χεῖρας.

— Δυστυχία! δυστυχία! ἀνέκραξεν. Ἀγρία τῆς τύχης καταδρομή! Ὁμολόγησον, φίλε μου, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ τις ὅλην τὴν πρὸς σέ ἀπεριόριστον πίστην μου, δια νὰ πιστεύσῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

— Τὸ ὁμολογῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ροδίνης, διὰ τοῦτο δὲν ἀδημονῶ πρὸς τοὺς δικαστὰς μου, μὴ δικαιούμενος ν' ἀπαιτῶ καὶ παρ' αὐτῶν τὴν ἰδίαν πίστιν.

— Ἀλλ' ἡ ἄλλη διαθήκη ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ του!...

— Περὶ αὐτῆς, σ' ἐπαναλαμβάνω ὅ,τι εἶπα καὶ εἰς τὸ δικαστήριον, ὅτι οὐδὲ λόγον ποτέ μοι εἶπεν ὁ κόμης. Ἡ ὑπαρξὶς τῆς μοι φαίνεται αἰνίγμα ἀνεξήγητον. Ὁ μακαρίτης κόμης Διονύσιος, ὑπαγορεύων μοι τὴν διαθήκην ταύτην, ἐδύνατο ν' ἀναφέρῃ ἐκείνην, καὶ δὲν τὴν ἀνέφερεν ἐξ ἐναντίας μάλιστα, ὅταν ἐγὼ ἐμεσίτευσα ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ του, μοι ἔδωκε μακρὰς ἐξηγήσεις, καὶ μοι εἶπεν ὅτι ἡ τελευταία του ἐπίμονος θέλησις εἶναι νὰ μὴ περιέλθῃ ποτέ εἰς τὸν Γεράσιμον οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον τῆς περιουσίας του μέρος. Αἰνίγμα μοι φαίνεται ἡ ὑπόθεσις αὕτη, καὶ χρέος μου ἦτον νὰ ζητήσω τὴν λύσιν του ἀνίσως ἔξω.

— Ἀλλὰ πρέπει, πρέπει νὰ ζήτησ, ἀνέκραξεν, ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν, ὁ Βοράτης. Ζήτησον τὴν χάριν διὰ νὰ ζήτησ.

— Ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ ζήσω, ἀπεκρίθη ὁ Ροδίνης μὲ ζωηρότητα, ὅτι ἔχω λόγον νὰ τὸ ἐπιθυμῶ, τὸ ἤκουσας. Ἀλλὰ θέλεις νὰ προτάψω ἐγὼ αὐτὸς εἰς τὸν πόδα μου καὶ νὰ σύρω δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς τὴν σφαῖραν τῆς ἀτιμίας; Θέλεις νὰ προσφέρω εἰς τὴν Ἀγγελικὴν ὄνομα δι' ὃ νὰ ἐρυθριᾷ; Θέλεις ὁ κόσμος νὰ μὲ δακτυλοδεικτῇ ὡς νέον Κᾶιν, ὃν ἡμνήστευσεν ἡ Κυβέρνησις, εἰς τὴν ἀνανδρείαν μου χαρισθεῖσα, ἀλλ' ὃν ὁ θεὸς δὲν θέλει ἀμνηστεύσει ποτέ; Οἱ δικασταὶ ἠπατημένοι μ' ἐκήρυξαν ἐνοχόν· ἔχουσι τὴν δύναμιν, ἃς μὲ θανατώσωσιν. Ἀλλ' ἐνοχος δὲν εἶμαι, καὶ διὰ τοιούτης αἰσχυρᾶς ὁμολογίας δὲν θὰ ἐξαγοράσω ποτέ τὴν ζωὴν μου. Χάριν δὲν θὰ ζητήσω.

Ὁ Βοράτης ἤρπασε τοῦ Ροδίνου τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἐσφιγγεν εἰς τὰς ἐδικὰς του, χύνων κρουνὰς δακρύων.

— Ἔστω, μὴ ζητῆς λοιπὸν χάριν, ζήτησε δικαιοσύνην λοιπὸν. Ἀν ἔχῃς τὴν ἐλάχιστην ἀγάπην δι' ἐμέ, τὴν ἐλάχιστην εὐσπλαγχνίαν διὰ... τὴν Ἀγγελικὴν, φρόντισε, φρόντισε διὰ τὴν σωτηρίαν σου. Δός μοι τὴν ἀναφορὰν σου, καὶ δὲν θέλω ἀφήσει θύραν ἀκρουστον, λίθον ἀκίνητον, καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς αἰδῶς δικαιοσύνης, θέλεις σωθῇ.

Ὁ Ροδίνης λοιπὸν, δυσωπηθεὶς μέχρι τέλους, ἔγραψε τὴν ἀναφορὰν του, ἀλλ' εἰς ὕψος πολὺ διαφέρει τῶν συνήθων αἰτήσεων χάριτος. Ἐλεγε δὲ ὅτι, ἐπειδὴ εἶναι ἀθῶος τοῦ ἐγκλήματος δι' ὃ κατεδικάσθη, ζητεῖ ν' ἀκυρωθῇ ἡ καταδίκη του. Ὁ δὲ Βοράτης ἔλαβε τὸ ἔγγραφον τοῦτο, καὶ ἀπῆλθεν ἐν τῷ ἅμα ὅπως τὸ παρούσα, ἐλπίζων νὰ συμπληρώσῃ διὰ τῶν λόγων του πᾶς ἐλλείψεις αὐτοῦ.

ΣΤ'.

Παρακολουθήσαντες μέχρι ἐδῶ τὸν Ροδίνην, ἐναγκαστήμεν νὰ παραμελήσωμεν τὸ χαριέστερον τῶν προσώπων τοῦ ἡμετέρου δράματος, τὴν Ἀγγελικὴν. Ἡ καρδιά τῆς, ἣν εἶχεν ἀλγεινῶς συστεῖλει ἡ διαγωγή τοῦ Ροδίνου, ὅταν εἰς τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας τῆς οὐδὲ καὶ ἠθέλησε νὰ προτέξῃ εἰς τῆς Βεγγάλης τὸ ἀγαπητὸν ῥόδον, ἀνεπετάσθη εἰς τὸ αἶσθημα τῆς εὐδαιμονίας ὡς τὸ ἄνθος ἐκεῖνο εἰς τὴν ἐαρινὴν πνοὴν τοῦ ζεφύρου, ὅταν ὁ κόμης ἔθηκε τὴν χεῖρά τῆς εἰς τοῦ Ροδίνου τὴν χεῖρα. Μὲ ἐρύθημα δ' εἰς τὰς παρειὰς καὶ μὲ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἐβάδιζε πλησίον τοῦ μνηστῆρός τῆς, ὅταν μετὰ ταῦτα ἐπέστρεφον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός τῆς, ἡ ἴστατο παρ' αὐτὸν εἰς τὸν ἐξώστην ἀφ' οὗ ἐπέστρεψαν, καὶ ἤκουε τοὺς φλογεροὺς λόγους του. Τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός καὶ ἐπέκεινα παρῆλθεν εἰς ψιθυρισμοὺς ἀμοιβαίων ὀρκων, ἐλπίδας, ὑποσχέσεις καὶ σχέδια μακρᾶς εὐτυχίας, ἀφηρούσης τὰς περιστάσεις, διότι ἡ εὐτυχία τῶν ἦτον ὁ καρπὸς τῆς ἀγάπης τῶν ἦτις ἦτον κρείττων τῶν περιστάσεων, καὶ οὐδεμία περίστασις ἤθελε τοῦ λοιποῦ τοὺς χωρίσει, ὡς οὐδ' αὐτὸς ὁ θάνατος ἐδύνατο νὰ διαιρέτῃ τὰς ἀδιαλύτως συνδεδεμένας ψυχὰς τῶν. Καὶ ὅταν παρῆλθε τὸ μετονύκτιον, καὶ ὁ Ροδίνης κατ' ἐρασιῶν ἔθος μυριάκις τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνων δι' ἄλλων λέξεων, ἀνεχώρησε τέλος, ἡ φαντασία καὶ ἡ καρδιά τῆς Ἀγγελικῆς, ἀγρυπνοὶ ἀμφοτέραι μέχρι τῆς αὐγῆς, ἐξηκολούθησαν δραστηρίως στρέφουσαι τὸ λαμπρὸν τοῦ μέλλοντός τῆς καλλιδοσκόπιον, ἐν ᾧ πάντα τὰ ἄνθη, ὅσα εὖνους τύχη ἐπιχέει εἰς τῶν ἐκλεκτῶν τῆς τὴν κεφαλὴν, συνεπλέκοντο εἰς ποικίλους στεφάνους, καὶ μετὰ τῶν εὐαρέστων εἰκόνων αἵτινες τῇ προσεμειδίῳ, πρέπει, ἂν θηρεῶμεν τοῦ ἱστορικοῦ τὴν ἀλήθειαν, νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐσχάτη δὲν ἦτον ἡ τῆς ὀλοχρύσου νυμφικῆς τῆς στολῆς, καὶ ἐπέκεινα τοῦ λεπτοῦ ἔμεινεν ἐκλέγουσα τὸ ὕφασμα, μελετῶσα τὸ σχῆμα, σχεδιάζουσα τὰ ποικίλματα.

Τὴν δ' αὐγὴν, ὅταν ἐξύπνησεν, ἡ μᾶλλον ὅταν ἠγέρθη, διότι δὲν ἐξυπνᾷ ὅστις δὲν ἐκοιμήθη, ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὕφασματος εἶχε γίνε. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχεν ἀντηχῆται εἰς Ἀργοστόλιον ὁ νεκρὸς κώδων τοῦ κόμητος Διονυσίου, καὶ ἡ Ἀγγελικὴ ἀντὶ νυμφικῆς, πένθιμον ἐνεδύθη στολήν. Ἀφ' οὗ ὅμως ἔμεινε τρεῖς ὀλοκλήρους ἡμέρας βεβουλισμένη εἰς δάκρυα διὰ τὸν θάνατον τοῦ σεβαστοῦ φίλου τοῦ τε πατρός καὶ τοῦ μνηστῆρός τῆς, καὶ διὰ τούτου τὴν ἀπουσίαν, τὴν τετάρτην, πρὸς διασκέδασιν τῆς θλίψεώς τῆς, ἤρχισε νὰ κεντᾷ τὸ ἐκλεχθὲν ὕφασμα, εὐδαίμων ὅτι καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ροδίνου ἠσχολεῖτο εἰς ἔργον ἀναφερόμενον εἰς αὐτόν.

Τὴν μετὰ κλησιν καὶ τὸν φυλακισμόν τοῦ Ροδίνου ὁ Βοράτης ἐκρυφεν ὅσον ἐδυνήθη ἀπὸ τὴν θυγατέρα του, διαφόρους πρὸς αὐτὴν ἐφευρίσκων δικαιολογίας διὰ τὴν παράτασιν τῆς ἀπουσίας του. Τέλος, μὴ δυνάμενος νὰ τῇ ἀποκρύψῃ ἐντελῶς τὴν ἀλήθειαν, τῇ εἶπεν, ὅτι ἐφθασεν ὁ Ροδίνης εἰς Κεφαλληνίαν, ἀλλ'

ἔτι, ἐπειδὴ γίνονται αὐστηραὶ ἐξετάσεις περὶ τῆς δουλοφονίας τοῦ Κόμητος, τὸ δικαστήριον, ἐλπίζον νὰ φωτισθῇ πρὸ πάντων ἀπὸ αὐτὸν, ὡς σύνοικον καὶ φίλον τοῦ γέροντος, διέταξε νὰ μὴ κοινωνήσῃ αὐτὸς μετ' οὐδενὸς μέχρις οὗ περατωθῇ ἡ ἐξέτασις, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐδύνάτο νὰ ἔλθῃ ὁ Ῥοδίνης νὰ τοὺς ἰδῇ. Ἡ Ἀγγελικὴ, ἀνασκιρτήσασα εἰς τὴν πρώτην λέξιν ἣν ὁ πατὴρ τῆς ἐπρόφερεν, ἔμεινεν ὡς νενεκρωμένη εἰς τὴν τελευταίαν εἰδήσιν, καὶ ἤρχισεν ἀκουσίως νὰ κλαίῃ· ἀλλ' ἐννοήσασα ὅτι τὰ δάκρυά της ἦσαν παιδαριώδη, ἐπεσφύθη, καὶ ἀπεφάνη νὰ περιμείνῃ καρτερικῶς μέχρις οὗ περατωθῇ ἡ ἐξέτασις. Ὡς πέρας δὲ τῆς ἐξετάσεως ἐξελάμβανε τὴν δικάσιμον ἡμέραν, διότι ὁ πατὴρ τῆς, μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι θέλει ἀπολυθῇ ὁ Ῥοδίνης, αὐτὴν τῇ εἵχε προσδιορίσει ἐν πεποιθήσει τὴν προθεσίαν. Ἡ Ἀγγελικὴ ἐμέτρα τὰς ἡμέρας, τὰς ὥρας καὶ τὰς στιγμὰς μετὰ νευρικῆς ἀνησυχίας, καὶ ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἡ ἡμέρα τέλος ἐπέστη, τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τὸν ἥλιον, ἀνεμέτρα τὴν πορείαν του, καὶ ἤλεγχε μὲ δυσαρέσκειαν τὴν βραδύτητα του.

Τέλος περὶ τὴν ἐσπέραν ἤκουσε θόρυβον εἰς τὴν κλίμακα, καὶ ἐπέταξε μᾶλλον ἢ ὅτι ἔτρεξε πρὸς αὐτήν. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἰδῇ, ὡς ἤλπιζε, τὸν Ῥοδίνην πετερούμενον ὑπὸ τῆς χαρᾶς, ἀπήντησεν αἴφνης τὸν πατέρα τῆς ὠχρὸν καὶ ἀκίνητον, καὶ ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν φερόμενον. Τὸ αἷμά της ὅλον συνεστάλη εἰς τὴν καρδίαν της. Ἠρπασε τὴν προχοῖδα νὰ βρέξῃ τὸ μέτωπόν του, καὶ αἱ χεῖρές της ἔτρεμον, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἀφήσῃ, καὶ ἐκινδύνευσεν νὰ πέσῃ πλησίον του ἄπνους ὡς αὐτός, διότι ἠσθάνετο ὅτι τοῦ πατρὸς της ἡ λειποθυμία ἦτον κακῶν ἄγγελος. Ὡς δὲ οὗτος συνῆλθε, λαβὼν τὰς ἀναγκαίας περιποιήσεις,

— Πάτερ! ἐκραξε ῥιφθεῖτα εἰς τὰς ἀγκυλας του καὶ χύνουσα δακρύων κρουνούς, πάτερ! συνέβη μέγα δυσύχημα!

Ὁ δὲ Βοράτης, ἀπόφατιν ἔχων ν' ἀναχωρήσῃ ὅπως ἐπιμεληθῇ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ φίλου του, ἠσθάνετο ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ φθάσῃ ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του μέχρι τῆς θυγατρὸς του ἡ τρομερὰ ἀγγελία, καὶ ὅτι προτιμότερον εἶναι ἀπὸ τὴν χεῖρά του μᾶλλον ἢ ἀπὸ ἄλλου χεῖρα νὰ δεχθῇ τὸ ἀκευκταῖον ποτήριον, διότι αὐτὸς καὶ ἠθέλε δοκιμάσει νὰ κολάσῃ, εἰ δυνατόν, τὴν θανατηφόρον πικρίαν του.

— Κόρη μου, ἀπεκρίθη, ὁ βίος οὗτος εἶναι πάλῃ διηνεχὴς, καὶ μόνον οἱ ἰσχυροὶ τὴν καρδίαν ἀντέχουσιν εἰς αὐτόν. Ἡμεῖς δὲν τὸν ἐκλέγομεν, κόρη μου· μᾶς δίδεται μὲ ὅλας τὰς ἀπολαύσεις καὶ μὲ ὅλας τὰς συμφοράς του, καὶ πρέπει νὰ τὸν δεχώμεθα ὁποῖος μᾶς δίδεται, καὶ ἕκαστος γογγυσμὸς εἶναι ἀσέβεια. Ἐπειτα, φιλτάτη Ἀγγελικὴ, πολλὰ φαινόμενα δυστυχήματα μᾶς στέλλονται μόνον ὡς δοκιμασίαι τῆς πίστεως καὶ τῆς καρτερίας μας, καὶ ἂν ὑποστώμεν αὐτὰς γενναίως, ἀποβαίνουσι πολλάκις εἰς χαρὰν καὶ εἰς ἀμοιβὴν μας. Πᾶν νέφος, κόρη μου, δὲν φέρει πάντοτε κεραυνόν· πολλάκις καὶ ὄμβρον ζωογονοῦντα. Καὶ τώρα φοβερόν τι φαινόμενον δυστυχίας ἐπικρέμαται ἐφ' ἡμῶν...

— Τί πάτερ; τί; λέγε.

— Ἀλλ' εἶναι φαινόμενον μόνον. Ἀναχωρῶ ἀπόψε ἀμέσως, καὶ ἔχω πεποίθησιν, ἔχω θετικὴν βεβαιότητα, ὅτι θέλω διασώσῃ τὸν Ῥοδίνην, ὃν ἡ εὐθεῖα ἀπατηθέντων δικαστῶν... ἐκήρυξεν ἐνοχον.

— Ἐνοχον! ἐνοχον! ὦ θεέ μου, ἐνοχον! Καὶ τίνας τὸν ἐκήρυξαν ἐνοχον;

— Τί μᾶς μέλλει πῶς καὶ τί αὐτοὶ ἐφλυάρησαν; Μήπως ἡ τύχη μας εἶν' ἐγκαταλελειμμένη εἰς χεῖρας αὐτῶν; ἐπρόσθεσεν ὁ Βοράτης, ὀλίγον ὑπερπηδῶν τῆς ἀληθείας τὰ ὅρια, ὅπως τὴν καθητυχάσῃ. Ἀπέρχομαι πρὸς τοὺς ἀνωτέρους αὐτῶν, τοὺς ἔχοντας καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατόν μας εἰς χεῖρας των. Ἐκεῖνοι θ' ἀποδώσωσι δικαιοσύνην εἰς τὸν ἀθῶον, καὶ θὰ τὸν σώσωσιν.

— Πάτερ! εἰς θάνατον κατεδίκασαν τὸν Ῥοδίνην! ἐκραξεν ἡ Ἀγγελικὴ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της διεστάλησαν σπιθαιμαῖοι, καὶ μὲ τὰς δύο χεῖράς της κρατοῦσα τοὺς μῆνιγγάς της, ἐν ᾧ πᾶσα χροιά ἀπεσύρθη τῶν παρειῶν της, ἐφαίνετο ὡς τὸ ἄγαλμα τῆς φρίκης ἢ τῆς παραφροσύνης.

— Θὰ μείνουν κατησχυμένοι, ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιστρέψας, τὸν ἐξάξω θριαμβευτικῶς τῆς φυλακῆς του.

— Εἰς τὴν φυλακὴν λοιπὸν τὸν ἔχουσιν, ἐκραξεν ἡ Ἀγγελικὴ, εἰς τὴν συναίσθησιν ἐαυτῆς ἀνακληθεῖσα ὑπὸ τῶν τελευταίων λόγων τοῦ πατρὸς της. Πάτερ, φέρε με εἰς τὴν φυλακὴν του. Ὅταν, θῦμα ἀθῶον, ἐκεῖνος ἄγεται εἰς τὸν θάνατον, ἡ θέσις τῆς μνηστῆς του εἶναι πλησίον του.

— Ἀλλὰ, ἄφρον παιδίον, σοὶ λέγω ὅτι ἀπέρχομαι διὰ νὰ τὸν σώσω. Εἶναι ἀθῶος, καὶ δὲν ζῶμεν εἰς αἰῶνα ὅταν ἡ ἀθωότης δύναται νὰ μείνῃ ἀνεκτίμητος καὶ ἀδικαίωτος (καὶ πάλιν ἐβρίπτεν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς ἀληθείας πρόσθετον παρηγορίας σταθμόν). Μένε ἡσυχος. Ὅταν ἐπιστρέψω, σ' ὑπόσχομαι νὰ με συνοδεύσῃς εἰς τὴν φυλακὴν του, καὶ νὰ εἶσαι σὺ ἥτις θὰ λύσῃς τὰ δεσμά του.

— Μοὶ τὸ ὑπόσχεται, πάτερ, μοὶ τὸ ὑπόσχεσαι λοιπόν! Ὅταν ἐπιστρέψῃς θὰ σέ συνοδεύσω εἰς τὴν φυλακὴν του; « Ἀν τύχη λύπη ἢ χαρὰ » μοὶ τὸ ὑπόσχεται;

— « Ἀν τύχη λύπη ἢ χαρὰ » σοὶ τὸ ὑπόσχομαι, ἀλλ' ἠτύχασε.

— Ἀπελθε λοιπόν, οὐδὲ λεπτὸν μὴ ἀργῆς, καὶ ὁ θεὸς νὰ κατευοδώσῃ τὰ διαθήματά σου. Ἀλλὰ πότε, πάτερ, θὰ ἐπιστρέψῃς;

— Ταχύτερον ἢ ἀργότερον, δὲν ἠξέωρω, ἀλλ' ὑπὲρ τὰς ἐξ ἐβδομάδας ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δὲν δύναμαι νὰ χρονотριβήσω, εἶπεν ὁ Βοράτης, κλίνων τὴν κεφαλὴν μελαγχολικῶς πρὸς τὴν γῆν.

— Ἐξ ἐβδομάδας! ὦ θεέ μου, ἀνέκραξεν ἡ κόρη του. Καὶ ζῇ ἄνθρωπος ἐξ ἐβδομάδας μὲ σύντροφον τοσαύτην ἀνησυχίαν; Ἔστω, θὰ προσπαθήσω.

Ἀλλ' ἡ Ἀγγελικὴ ἔζησε τὰς ἐξ ἐβδομάδας, ἔζησεν ἕκαστον λεπτὸν τῶν ἐξ ἐβδομάδων, διότι ἕκαστον ἦτον ἔγκυσον αἰσθημάτων ἀρχούντων ὅπως πληρώσωσιν ὀλγὴν κληρὰ ἐτῆ ἄλλης ζωῆς. Ὁληθὲ ἡ ζωτικὴ ἐνέργεια ἐτῶ -

τερικῶς μόνον ἐγίνετο καὶ ἐξωτερικῶς ὀλίγον ἐπροδίδετο. Χωρὶς γὰρ ἀποθέσθαι τὰς μελανὰς ἐσθῆτας ἃς εἶχεν ἐνδυθῆ διατὸν θάνατον τοῦ κόμητος Διονυσίου, ἐξηκολούθει ἡ Ἀγγελικὴ κεντώσα τὸ νυμφικὸν κάλυμμά της· ἀλλ' εἰς πολλὰ μέρη κηλίδες ἐμίαινον τὰ ποικίλματα, κηλίδες ἀπὸ σταγόνας δακρύων, διότι ὅπου ἠνεώχθησαν αἱ πηγαὶ τῶν δακρύων της, δὲν ἐκλείσθησαν πλέον.

Τέλος κατὰ τὴν αὐγὴν τῆς τελευταίας ἡμέρας τῶν ἐξ ἐβδομάδων, τὸ βλέμμα της ἀδιακόπως βυθιζόμενον εἰς τὸν ἀπώτατον τῶν θαλασσῶν ὀρίζοντα, ἀνεκάλυψε λευκὸν σημεῖον εἰς τὴν ἄκραν αὐτοῦ, καὶ σφοδρὸς παλμὸς τῆς καρδίας της τῇ εἶπεν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πλοῖον τὸ περιέχον τοῦ Ροδίνου τὴν τύχην. Τὸ σημεῖον δ' ἐμεγαλύνετο καθ' ὅσον ἡ ἡμέρα προὐχώρει, καὶ μετὰ τοῦ ἡλίου τὴν δύσιν μέγα πλοῖον ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ἀργαστολίου, καὶ ἐξ αὐτοῦ κατέβη ὁ Βοράτης.

Εἰς τὴν αὐλείαν πύλην τοῦ οἴκου τὸν περιέμενον ἡ Ἀγγελικὴ, καὶ ἅμα τὸν εἶδεν, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Πάτερ, ἀνέκραξε, πάτερ ἐσώθη! νὰ ὑπάγωμεν, ἅς ὑπάγωμεν νὰ λύσωμεν τὰ δεσμά του.

Ἀλλὰ τότε ἠσθάνθη τὰς χεῖράς της βρεχομένας ἀπὸ δάκρυα καταρρέοντα ἀπὸ τοῦ πατρὸς της τοὺς ὀφθαλμούς· τότε ἤκουσεν ὀλοφυρμὸν ὡς παιδίου ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸ στήθος του, καὶ τότε ἀναβλέψασα, παρετήρησε πρῶτον ὅτι τὸ μέτωπόν του ἐσκάφη ἀπὸ ρυτίδας γήρως, ὅτι ἡ κόμη του ἦτον πολιά, ὡς, ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἐβδομάδων, τεσσαράκοντα χειμῶνες ἂν εἶχον σωρευθῇ ἐπ' αὐτῆς.

— Ἀ! ἐννοῶ, εἶπε, θὰ τὸν φονεύσουν! ὦ φρίκη! ὦ φρίκη!

Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν λέξιν ἐξέπνευσεν ἡ φωνή της, καὶ ἡ κεφαλὴ της ἐκλινεν εἰς τὸ στήθος τοῦ πατρὸς της ὡς κρίνον ὑπὸ καταιγίδος θλασθὲν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐκλείσθησαν.

Τῷ ὄντι ἡ ἐκθεσις τοῦ δικαστηρίου οὐδεμίαν παρεδέχετο ἐλαφρυντικὴν περίστασιν, ἐξεφράζετο μάλιστα αὐστηρότατα κατὰ τοῦ διπλοῦ ἐγκλήματος, ἐπιβαρυνομένου ὑπὸ μελαίνης ἀχαριστίας· ὥστε, μὴ ὅλας τὰς προσπάθειάς τοῦ Βοράτου, αὐδεὶς εὗρεθ' λόγος πρὸς ἀπονομὴν χάριτος, ὅτε μάλιστα καὶ ἡ περὶ αὐτῆς αἵτησις ἦτον ἀσθενεστάτη, καὶ μᾶλλον ἐφαίνετο ἀπεσκληρυμμένου κακούργου αὐθάδης πρόκλησις.

— Γενναϊότης, ἔλεγεν ὁ Βοράτης, ἐναγκαλιζόμενος αὐτὴν, καὶ χαρηγῶν τὴν ἀναγκαίαν θεραπείαν. Γενναϊότης, κόρη μου. Ἄς ὑπομείνωμεν τὸ μαρτύριον, καὶ ὁ θεὸς, ὅστις μᾶς τὸ στέλλει, θέλει μᾶς δώσει, ἂν ὅχι εἰς ταύτην, εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν καὶ τὸν στέφανόν του.

— Ναί, γενναϊότης! εἶπεν ἡ Ἀγγελικὴ, ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμούς, ἰδοὺ εἶμαι γενναία, ὦ πάτερ. Ἐλθέ, ἅς ὑπάγωμεν εἰς τὴν φυλακὴν.

— Εἰς τὴν φυλακὴν; τί λέγεις, Ἀγγελικὴ μου! Μὴ ζητῆς τὴν τρομερὰν συνέντευξιν οὔτε ἀνδρὸς καρδία δὲν δύναται εἰς αὐτὴν νὰ ἀνθέξῃ.

— Μοὶ εἶπες, πάτερ, « ἂν ἔλθῃ λύπη ἢ χαρὰ » πῶς θὰ μὲ φέρῃς εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Ροδίνου. Ἰδοὺ ἤνθεν ἡμέρα λύπης, καθ' ἣν ἡ δυστυχία κατέβη ὡς μελανὴ ἄρπυια, καθ' ἣν ἡ γῆ ἐγίνετο σκοτεινὴ ἄβυσσος, καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς σινδόνη νεκρώσιμος. Ἄς μὴ χρονοτριβώμεν, πάτερ. Ἡ φυλακὴ του εἶναι ἀκόμη τὸ μόνον εὐήλιον σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὴν φυλακὴν του.

— Ἀγγελικὴ μου, τὸ θέαμα ἐκεῖνο δὲν εἶναι θέαμα διὰ σέ, ἡ φυλακὴ δὲν εἶναι διὰ σέ θέσις. Ζήτησε, δυστυχὴς μου κόρη, παρηγορίαν εἰς τὴν θρησκείαν.

— Πάτερ, εἶπεν ἡ Ἀγγελικὴ, ἅς μὲ συγχωρήσῃ ὁ θεὸς ἐὰν βλασφημῶ, ἀλλ' αἰσθάνομαι, ὅτι ὑπάρχουσι θλίψεις ὑπέρταται, πρὸς ἃς καὶ ἡ θρησκεία εἶναι ἀνίσχυρος. Ἡ θέσις μου εἶναι τοῦ λοιποῦ ὅπου εὐρίσκεται ὁ μνηστήρ μου, εἰς τὴν φυλακὴν ἐν ὧν εἶναι εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὸν τάφον του ὅταν καταβῇ εἰς τὸν τάφον. Ἐν θέαμα ὑπάρχει ἀκόμη διὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸ θέαμα τοῦ θανάτου του, καὶ μετ' ἐκεῖνο θὰ κλεισθῶσιν εἰς πᾶν ἄλλο θέαμα.

— Ἀγγελικὴ μου, Ἀγγελικὴ μου, ἀνέκραξεν ὁ Βοράτης, σφίγγων αὐτὴν εἰς τὸ στήθος του, μὴ θέλῃς νὰ μὲ φονεύσῃς. Δός μοι ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ παλαίσῃς καὶ θὰ ὑπομείνῃς ὡς κόρη γενναία.

— Ἄς μὴ σπαταλῶμεν τὰς πολυτίμους στιγμὰς, εἶπεν ἐντόνως ἡ Ἀγγελικὴ. Φέρε με εἰς τὴν φυλακὴν, νὰ μὴ ἀποθάνω ἐδῶ ἀπὸ ἀπελπισίαν, ἢ νὰ μὴ παραφρονήσω καταρωμένη τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς μου, καὶ ὑπόσχομαι, ὑπόσχομαι ὅτι θέλεις.

Ὁ Βοράτης ἠσθάνθη ὅτι ὁ κίνδυνος ἦτον μείζων ἂν ἀνθίστατο εἰς τὴν θέλησίν της ἢ ἂν ἐνέδιδε, καὶ μὲ σπαραττομένην καρδίαν τὴν ὠδήγησε πρὸς τὴν εἰρκτὴν, καὶ ζητήσας τὴν ἄδειαν νὰ ἰδῇ τὸν κατὰδικον, εἰσῆλθεν ὅταν εἶχεν ἐπέλθει ἤδη ἡ νύξ.

Ὁ δὲ Ροδίνης, ὅστις ἠγνόει ἀκόμη τὴν τύχην του καὶ τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἀναφορᾶς του, ὅταν εἶδεν ἀνοιχθεῖσαν τὴν θύραν, καὶ εἰσελθόντα τὸν Βοράτην μετὰ τῆς θυγατρὸς του, ἠγρόθη τῆς ἀχυρίνης του κλίνης, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς. Λαβὼν δὲ τὰς χεῖράς των,

— Ἦλθατε τέλος πάντων, ἔκραξεν, ἦλθατε, σᾶς βλέπω πάλιν! ὦ φίλοι μου, σᾶς εὐχαριστῶ. Ἰδοὺ ἡ εὐτυχεστέρα τῆς ζωῆς μου στιγμὴ. Ὁ μακρὰν σὰς πόσας ἔζησα ὠχρὰς ὥρας μακρυτέρας τῆς αἰωνιότητος τοῦ θανάτου! Πῶς μονότονοι ἤρχοντο καὶ πῶς πένθιμοι παρήρχοντο αἱ ἡμέραι! Τὸ μόνον προσηλοῦν με ἀντικείμενον ἦταν εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ χρυσοῦς Ἑσπερος, ὅταν ἀνέτελλεν εἰς τὸν στενὸν μου ὀρίζοντα, διότι ἡ παραφερομένη καρδιά μου μ' ἐπειθε, φιλτάτη Ἀγγελικὴ, ὅτι εἰς τὰς ἀκτῖνάς του ἔβλεπον καθ' ἐσπέραν τὸ βλέμμα σου μειδιῶν. Καὶ τώρα εἰς αὐτὸν εἶχον προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὁ νοῦς μου ἐπέτα πρὸς σᾶς εἰς τὰ πτερὰ τῆς ἐλευθερίας, ὅταν ἐμβήκατε, φίλοι, φέροντές μοι αὐτῆς τὸ οὐράνιον δῶρον. Ἀπὸ τοῦ στόματός σας τὸ δέχομαι, διπλασίως φίλον. Σὺ, πάτερ, διὰ τῶν ἀγώνων σου μοὶ τὸ ἐξηγόρασας· σὺ, φιλτάτη Ἀγγελικὴ, ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ ὡς ἄγγελος τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ Ἀγγελικὴ εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐκάλυψε

τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰς δύο της χεῖρας, καὶ ἤρ-
χισε σφοδρῶς νὰ ὀλοφύρηται· ὁ δὲ Βοράτης, λαβὼν
ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Ῥοδίνην,

— Ἡ ἐλευθερία, φίλε, τῷ εἶπεν, ἡ ἐλευθερία δὲν
παίκει εἰς τῆς γῆς τὸν βόρβορον, ὅπου κυλινδεῖται ἡ
βικία, ὅπου βόσκει ἡ κακία, ὅπου διώκεται καὶ πάσχει
ἡ πότις. Ἡ ἐλευθερία κατοικεῖ εἰς τὸν οὐρανόν.
Εὐδαίμων ὅστις, πρὶν διαπορευθῆ ὅλην ταύτην τὴν
ἐλευθερίαν τοῦ κλυθμῶνος κοιλάδα, πρὶν πῖν ὅλον τὸ
ἐποτρόπαιον ποτήριον τῆς ζωῆς μέχρι τοῦ πυλ-
μένος αὐτοῦ, δυνήθη ν' ἀναπτρωθῇ πρὸς τὸν ἐντελέ-
τερον κόσμον· ἐκεῖνος εἶναι ἐλεύθερος. Εὐδαίμων ἐκεῖ-
νος ἐξ ἡμῶν ὃν ἤθελε πρῶτον καλέσει ὁ θεὸς εἰς τοὺς
κόλπους του, καὶ δυστυχεῖς ὅσοι λησμονηθῶμεν ὀπίσω!

Καὶ ταῦτα ἔλεγε μὲ φωνὴν τρέμουσαν καὶ πλήρη
δακρύων ὥστε ὁ Ῥοδίνης μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως ἔ-
βλεπεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν Βοράτην καὶ τὴν θυγατέρα
του, μὴ ἐννοῶν τί ἤθελον οἱ μελαγχολικοὶ οὗτοι λό-
γοι καὶ αἱ ὑπερβολικαὶ ἐκεῖναι ἐνδείξεις τῆς θλίψεως,
ὅτε ἤρχοντο φέροντές τῷ χαρᾷ εὐαγγέλιον.

Ἀλλ' ὡς ἵνα λύσῃ τὴν ἀπορίαν του, εἰσῆλθε κατ'
αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ δεσμοφύλαξ, συνοδευόμενος ὑπὸ
ιερέως.

— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν Ῥοδίνην, σᾶς ἔφερα τὴν
σεβασμιότητά του. Ἴσως εἰς τὰς στιγμὰς ταύτας
ἔχετε ἀνάγκην τῆς βοηθείας του· διότι μοὶ ἐπεβλήθη
τὸ θλιβερόν καθήκον νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι ἡ ἀπό-
φασις τοῦ δικαστηρίου... ἐπεκυρώθη.

— Ἐπεκυρώθη! εἶπεν ὁ Ῥοδίνης ἠτύχως. Ἐν-
νοῶ. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, διὰ τὴν φιλάνθρωπον
πρόνοιάν σας. Ἐντὸς ὀλίγου θέλω προτῦγει εἰς τὴν
πνευματικὴν ἐπικουρίαν τοῦ ἁγίου πατρός. Στείλατέ
μοι μελάνην, παρακαλῶ, κονδύλιον καὶ χαρτίον.

Ὁ δεσμοφύλαξ ἐξῆλθεν, ὁ δὲ Ῥοδίνης, λαβὼν τῆς
νέας τὴν χεῖρα,

— Ἀγγελικὴ, τῇ εἶπεν, ἤκουσας τί ἔλεγεν ὁ πα-
τήρ σου. Εὐδαίμων ὅστις ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον
τοῦτον τῆς διαφθορᾶς, καὶ μεταβῇ εἰς τῶν κόσμων
τὸν ἄριστον. Μὴ κλαίης, φίλη. Μακάριος ὅστις δύναται,
παρουσιασθεὶς εἰς τὸν πλάστην του, νὰ τῷ φέρῃ ψυ-
χὴν ἄγνην, καρδίαν ἀμόλυντον. Μὴ κλαίης. Ἡ καρ-
δία μου σπαράττεται διὰ τὸν πρόωρον χωρισμόν μας,
ἀλλὰ τί εἶναι ὁ χωρισμός οὗτος; εἶναι στιγμή ἐνώ-
πιον τῆς αἰωνιότητος ἣν θέλομεν συζῆσαι εἰς τοὺς
οὐρανοὺς. Ἐκεῖ θὰ σὲ περιμένω, καὶ μὲ τὰς ἀκτῖνας
τοῦ Ἑσπέρου ἡ ψυχὴ μου θὰ καταβαίνει ἐπὶ τὸ μέ-
τωπόν σου ὅταν κοιμᾶσαι, καὶ θὰ σ' ὁμιλεῖ περὶ ἐμοῦ
εἰς τὸ ὄναρ σου.

— Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ κόμης Διονύσιος ἤνωσε τὰς
χεῖράς μας, ἀπεκρίθη ἐπισήμως ἡ Ἀγγελικὴ, σ' ὑπε-
σχέθη· ὅτι οὔτε ἡ ζωὴ, οὔτε ὁ θάνατος δὲν θέλει τοῦ
λοιποῦ μᾶς χωρίσει. Ἰδοὺ ἦλθεν ἡ φοβερά στιγμή
τῆς δοκιμασίας. Ὅχι, δὲν θὰ μὲ περιμένῃς· ὁμοῦ θὰ
βαδίσωμεν εἰς τὴν καταδίκην, καὶ ἂν οἱ ἄνθρωποι
εἰς τὴν ἀδικίαν τὴν ἀσπλαγχνίαν προσθέτοντες, δὲν
θελήσωσι νὰ μὲ θανατώσωσι μετὰ σοῦ, θὰ εὕρω τρό-
πον νὰ σὲ συνοδεύσω, καὶ αἱ ψυχαὶ μᾶς ν' ἀναβῶσιν
ἐμοῦ εἰς τὴν αἰώνίαν τῶν κατοικίαν.

— Ἐπὶ τῶν νεκρῶν ῥαίνουσιν ἄνθη, εἶπεν ὁ
Ῥοδίνης, λαμβάνων καὶ φίλων περιπαθῶς τὴν χεῖρά
της. Σὺ, φίλη, ῥαίνεις ἐπὶ τοῦ τάφου μου τὴν ὑπερ-
τάτην παρηγορίαν. Αἱ λέξεις αὗται πληροῦσι πᾶν
τὸ μέτρον τῆς ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχίας μου. Μετ' αὐτὰς
ἡ ζωὴ τίποτε δὲν μοὶ χρεωστεῖ.

— Φίλε, εἶπεν ἡ κόρη, ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησας,
ἠξέυρεις ποῖα ἦτον ἡ ἀσχολία μου; Ὅλην τὴν ἡμέ-
ραν ἐκέντων τὸ νυμφικὸν φόρεμά μου, καὶ καθ' ἐσπé-
ραν ἐπότιζον τὰ ῥόδα τῆς Βεγγάλης. Αὔριον, πάτερ,
ἐπρόσθετε μὲ πικρὸν μειδίαμα, θὰ εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ
γάμου μου. Σὲ παρακαλῶ, μὴ μ' ἀρνηθῇς ταύτην τὴν
χάριν, νὰ μ' ἐνδύσῃς τὸ νυμφικὸν φόρεμά μου, καὶ
νὰ στέψῃς τὴν κεφαλὴν μου μὲ τῆς Βεγγάλης τὰ ῥόδα.

Ὁ δὲ Βοράτης δὲν ἐδύνατο ν' ἀνθέξῃ περαιτέρω εἰς
τὴν σκητὴν ταύτην· ἡ καρδία του ἐκινδύνευε νὰ διαρ-
ραγῇ. Ῥιφθεὶς δὲ εἰς τὸν τράχηλον τῆς θυγατρὸς
του, ἐκλαίεν ὡς βρέφος.

— Ἀγγελικὴ μου, θύγατερ, ἔλεγεν ὀλοφυ-
ρόμενος, πῶς σπαράττεις τοῦ πατρός σου τὸ στή-
θος! Ἐλθέ, κόρη μου, ἐλθέ ν' ἀναχωρήσωμεν. Ἡ ὥρα
παρήλθε, καὶ θὰ κλείσῃ ἡ φυλακὴ.

— Ν' ἀναχωρήσωμεν! ἔλεγεν ἡ Ἀγγελικὴ καὶ
ποῦ ν' ἀναχωρήσωμεν, πάτερ; Ὑπάρχει δι' ἐμὲ ἄλλη
θέσις ἐπὶ τῆς γῆς; Αὐτὴ εἶναι ἡ κατοικία μου. Ἄφες
με, πάτερ μου, εἰς αὐτήν. Ναί, θὰ μετοικήσω τῷ ὄντι
αὔριον εἰς ἄλλην κατοικίαν, καὶ ἐκεῖνη θὰ εἶναι
αἰώνιος.

— ὦ θεέ μου, θεέ μου! Ἡ κεφαλὴ της ταράτ-
τεται, Ῥοδίνη, ἔκραξεν ὁ δυστυχὴς πατήρ, ὡς καλῶν
αὐτὸν εἰς βοήθειαν.

— Ἀγγελικὴ, εἶπεν ὁ Ῥοδίνης, βλέπων τὴν
ἐξαφιν τῶν αἰσθημάτων της, καὶ τὸν κίνδυνον ὃν
διέτρεχε μένουσα· φιλότατη Ἀγγελικὴ, ἐνόμιζον ὅτι
μὲ μειδιῶντα θὰ μὲ προπέμψῃς τὰ χεῖλη καὶ μὲ ἐλ-
πίζουσιν τὴν καρδίαν. Ὁ σύνδεσμος τῶν ψυχῶν μας
θὰ εἶναι ὀλιγώτερον ἰσχυρὸς διότι δὲν θὰ ἐπιπροσθεῖ
τὸ θνητὸν σῶμα μεταξὺ αὐτῶν; Καὶ ὁ ἔρωσ
μας ἦτον φύσεως τοσοῦτον ἐφημέρου, ὥστε νὰ
κατισχύσῃ αὐτοῦ ἡ ἀδικος ἐφαρμογὴ ἐνὸς νόμου, ἡ
ἂν ἀντ' αὐτῆς ἐκήρχετο πυροβόλου σφαῖρα, ἡ πυ-
ρετοῦ προσβολή; Ὑπόμεινον, ἀδελφὴ, καὶ ἐπίμεινον.
Μὴ δι' ἐγκλήματος ἐπιβουλευθῇς τὴν ζωὴν σου, μή-
πως πρὸς τιμωρίαν στερηθῶμεν τῆς αἰωνίας ἐνώ-
τειως καὶ τῆς ἀτελευτήτου εὐδαιμονίας, εἰς ἣν ἀπο-
βλέπομεν πεποιθότες.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ κόψω βιαίως τῆς ζωῆς
μου τὸ νῆμα, ἐπιθύρισεν ἡ Ἀγγελικὴ· θὰ διαρραγῇ
αὐτομάτως. Ἰδοὺ, αὐτοὶ τῆς καρδίας μου οἱ παλ-
μοὶ θὰ θραύσωσι τὸ στήθος μου ἕως αὔριον, καὶ θὰ
σὲ προλάβω, ὡς αἰσθάνομαι, εἰς τὴν οὐρανίαν μας
κατοικίαν.

— Ὑπαγε ν' ἀναπαυθῇς, φίλη, εἶπεν ὁ Ῥοδίνης· ἔ-
χεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως, καὶ δέχθητι τὸν πρῶτον, καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς τελευταῖόν μου ἀσπασμόν.

Καὶ ἐναπέθεσεν ἀδελφικὸν φίλημα εἰς τὰ χεῖλη της.

— Ν' ἀναπαυθῶ; εἶπε μειδιῶσα πενθίμως ἐκεῖνη.
Δὲν εἶναι βία· αὔριον θέλω ἀναπαυθῇ. Μὴ θέλῃς ν'

ἀπέλθω. Εἰς τὰς τελευταίας μας κἂν στιγμὰς μὴ θέλης νὰ χωρισθῶμεν.

— Ἀλλὰ πρέπει ν' ἀπέλθης, ἐπέμεινε λέγων ὁ πατήρ της, διότι ἤθελε νὰ τὴν ἀποσπᾷ ἀπὸ τὰς τρομερὰς ἐκεῖνας ἐντυπώσεις, αἵτινες ἐντὸς ὀλίγου ἤθελον τὴν φονεύσει. Ὁ Ῥοδίνης θέλει, ἔχει ἀνάγκη, νὰ μείνῃ μόνος.

— Τῷ ὄντι, φίλη τῆς καρδίας μου, εἶπεν ὁ Ῥοδίνης, ἔχω ἀνάγκη νὰ μείνω μόνος ἐπὶ τινὰς ὥρας, μόνος μὲ τὸν λειτουργὸν τοῦ θεοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα μόνος μὲ τὸν θεόν.

— Ἐλθέ, κόρη μου, εἶπεν ὁ Βοράτης, σύρων τὴν Ἀγγελικὴν πρὸς τὴν θύραν.

— Λοιπὸν χωριζόμεθα, ἔκραξεν ἡ Ἀγγελικὴ μὲ φωνὴν σπαράττουσαν τὴν καρδίαν. Ἰδοὺ ὁ τελευταῖος ἡμῶν χωρισμός. Αὐριον ἀπὸ πρωίας, σοὶ τὸ ὑπόσχομαι, θὰ εἶμαι πλησίον σου, καὶ ἔκτιστε ποτὲ πλέον δὲν θὰ χωρισθῶμεν.

Ὁ Βοράτης ἐρρίφθη τότε εἰς τοῦ Ῥοδίνου τὰς ἀγκάλας, καὶ ἤθελε νὰ ὁμιλήσῃ, ἀλλὰ τὰ δάκρυα τῷ ἔκοψαν τὴν φωνήν.

— Τὴν μητέρα μου, τὴν δυστυχή μου μητέρα! εἶπεν ὁ Ῥοδίνης. Ἄς μὴ μαθῇ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ της. Ἄς πιστεύσῃ ὅτι ἀσθένεια μὲ ἀνῆρπασε. Παρηγόρησέ την, ἂν εἶναι δυνατόν. Εἶχε τόσῃν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην! — Καὶ τώρα ὑπάγωμεν. Τὰς λοιπὰς παραγγελίας μου αὐριον.

Ὁ Βοράτης ἐξῆλθε σύρων τὴν κόρην του σχεδὸν ἀναίσθητον. Ἀλλ' ἡ Ἀγγελικὴ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν της· ἀλλ' εὗροῦσα ἀνοικτὴν τὴν θύραν τῆς γειτονικῆς τῶν ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν, καὶ ἐρρίφθη γονυπετὴς ἐμπρὸς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἔμεινε προσευχομένη ἕως εἰς τὴν αὐγὴν.

Ὁ δὲ Ῥοδίνης, ἅμα ἔμεινε μόνος, ἔλαβε τὸν κάλαμον καὶ ἔγραψε διαθήκην, δι' ἧς κατέλειπε κληρονόμον τοῦ τὸν Βοράτην, κηρύττων ὅτι ἡ τοῦ κόμητος Ναννέτου εἶναι ἀληθὴς, καὶ ἀπαιτῶν ἀπὸ τὸν κληρονόμον τοῦ νὰ ἐπιδιώξῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τὴν ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος καὶ τὴν ἐπικύρωσιν αὐτῆς.

Μετὰ ταῦτα δ' ἐλθὼν πρὸς τὸν ἱερέα, ἐξωμολογήθη μετὰ πάσης ταπεινότητος, εἰπὼν ὅτι πολλὰ ἤμαρτεν ἐπὶ τῆς ζωῆς του, ἀλλ' ὅτι τοῦ ἐγκλήματος δι' ὃ κατεδικάσθη εἶναι ἄθῳος, ἂν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐν ὀνόματι τῆς ψυχικῆς σωτηρίας του πολλάκις τὸν προέτρεψε νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχὴν του, καὶ νὰ αἰτήσῃ τὴν συγχώρησίν του ἀπὸ τὸν ἐλεῆσαντα καὶ συγχωρήσαντα τὸν ληστήν. Ἀλλ' ὅλαι αἱ συμβουλαὶ αὗται κατ' οὐδὲν μετέβαλον τὴν ἐξομολόγησίν του. Μετὰ ταῦτα δ' ἐζήτησε καὶ μετέλαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων, καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ ὁ ἱερεὺς ἀνεχώρησεν, ἔμεινε βεθυθισμένος καὶ αὐτὸς εἰς προσευχὴν μέχρι τῆς αὐγῆς· καὶ βεβαίως αἱ εὐχαὶ τοῦ ἀπηντήθησαν πολλάκις μὲ τὰς τῆς Ἀγγελικῆς, ἐνῶ ἀνέβαινον πρὸς τὸν θρόνον τοῦ πλάστου.

Ζ'.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος διηγήματος εἶδαμεν πόσῃν κατῆφειαν ἐπροξένησεν εἰς τὴν Μαρίναν, τὴν τρυφερὰν θυγατέρα τοῦ συμβολαιογράφου Τάπα, ἡ αἰφνιδία ἀναχίρρησις τοῦ κόμητος Γεράσιμου, χωρὶς κἂν νὰ τῇ εἶπῃ καλὴν νύκτα, χωρὶς κἂν νὰ δοκιμάσῃ τὰ κεράσιά της. Οἱ λόγοι τοῦ πατρὸς της τὴν ἐπείσαν μὲν προσωρινῶς· ἀλλὰ διετέλεσεν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην περιμένουσα τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν περιμένουσα τὴν ἐσπέραν, ὅταν ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Γεράσιμος, καὶ σχεδιάζουσα μὲ τινὰς δηκτικούς λόγους, μὲ τινὰς χαριέντας μορφασμούς θὰ τῷ ἀποδείξῃ τὴν ὀργὴν της διὰ τὸν τρόπον του, καὶ ὁ πατήρ της ἄς λέγῃ.

Ἀλλὰ ἡ ἐσπέρα ἦλθε, καὶ ὁ Γεράσιμος ὄχι ὁ δὲ Τάπας, βλέπων τὰς ἀδιακόπους εἰσόδους καὶ ἐξόδους της, τὰ βλέμματά της πρὸς τὸ παράθυρον καὶ τὰς καταβάσεις της πρὸς τὴν θύραν, ἐνόησε τὴν ἀνησυχίαν της. Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, καὶ ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν,

— Φαίνεται, δούγκουε, εἶπε, κόρη μου, ὅτι τὰ κεράσιά σου θὰ τὰ φάγωμεν μόνοι μας. Ὁ Κόντε Γεράσιμος, τοῦ κακοῦ τὸν προσμένεις, δὲν ἔρχεται.

— Δὲν προσμένω ἐγὼ τὸν Γεράσιμον, εἶπεν ἡ Μαρίνα μὲ κίνημα κεφαλῆς ἐκφράζον μυστικὸν πείσμα.

— Δὲν τὸν προσμένεις; ἂ! βεραμέντε; κ' ἐγὼ ποῦ τὸ πιστεύγα, ὅταν εἶδα ποῦ μ' ἄφησες νὰ προσμένω τὸ πρᾶντζο δύο ὥραις, κ' ἔβαλες κ' ἐκεῖ τὸ τρίτο σερβίτζιο, κ' ἐκεῖ κοντὰ τὰ μεγαλῆτερα κεράσια ἀπὸ τὸ περιβόλι μου. Δὲν τὸν ἐπρόσμενες δούγκουε; Τάντο μέλιο, ἐπειδὴ διὰ μερικαῖς ἡμέραις πρέπει νὰ μὴ τὸν ἀσπεττάρης.

— Πῶς μερικὰς ἡμέρας; ἔκραξεν ἡ Μαρίνα μὲ τόνον φωνῆς, ὅστις ἀπεδείκνυνε ὅτι τὸν ἐπερίμενε ἐξ ἐναντίας, καὶ ὅτι ἦτον ἀνήσυχος καὶ παρωργισμένη διότι δὲν τὸν ἔβλεπεν ἐρχόμενον.

— Ὁ Κόντε Γεράσιμος, ἀπεκρίθη ὁ Τάπας, εἶχε, κόρη μου, δουλειὰ πρεσάντε, πολὺ πρεσάντε, κ' ἔπρεπε νὰ πηγαίνῃ. Δὲν μπορούσε νὰ χάσῃ νὰ μένῃ ἓνα μινούτο. Διὰ ὀλίγον καιρὸν δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ἀφήσῃ, χωρὶς νὰ κομπρομετάρῃ ὅλα τὰ ἰντερέσσα του.

— Δι' ὀλίγον καιρὸν; καὶ πόσον καιρὸν, ἐρώτησεν ἡ Μαρίνα;

— Πόσον καιρὸν; πόσον καιρὸν; μὴ γὰρ ἡξεύρω πόσον; Δέκα ἡμέραις, δεκαπέντε ἡμέραις, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος διὰ νὰ μὴ τὴν λυπήσῃ.

— Πῶς; δεκαπέντε ἡμέρας; ἀνέκραξεν ἡ Μαρίνα ἐν ἀπελπισίᾳ.

— Τὸ ἰντερέσσο του εἶναι καὶ ἰντερέσσο σου, κἄρα μία, εἶπεν ὁ πατήρ της· ὅταν ἔλθῃ ὀπίσω θενὰ εἶναι τότε δικός σου. Τότε θὰ γένῃς ἡ παιὸ πλούσια καὶ ἡ ποιὸ περήφανη καὶ ἡ ποιὸ παινεμένη κοντέσσα τῆς Κεφαλλονίας καὶ τῶν ἑπτὰ νησιῶν. Σήμερ' ἀκουσες ποῦ ἀπέθανεν ὁ γέρο κόντες· ὁ Γεράσιμος ὁ πόδερος δὲ

ἂν ἐδῶ νὰ τοῦ κλείσῃ τὰ μάτια, μὰ χτυπᾷ μὲ κληρονομία ποῦ δὲν ἔχει τὴν δευτέρῃ της. Ὀλίγη πασι-
εῖσα, καρίσσιμα. Ὅσον νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος, ἔχε κοντολα-
ζόντε τὰ γράμματά του.

— Ναι, εἶπεν ἡ Μαρίνα μὲ φωνὴν τεθλιμμένην, ἂν
εἰ μεγάλαι του ὑποθέσεις τὸν ἀφῆτουν καὶ νὰ μᾶς γράψῃ.

Ἐπεσχέθη ὁμως νὰ ἔχῃ, ὡς ἐζήτηι ὁ πατήρ της,
ὑπομονήν· ἀλλ' ὑπεσχέθη πρὶν μετρήσῃ τὰς δυνάμεις
της, διότι ἡ ἀνυπομονησία της ἤρχισεν ἀμέσως ἀπὸ
τῆς ἐπαύριον. Ὁ δὲ Τάπας, εἰς οὗ τὴν καρδίαν, τὸ εἶπα-
μεν, ἡ πατρικὴ φιλοστοργία ἦν τὸ μόνον ἐπιζῶν ἀν-
θρώπινον αἰσθημα, ὅστις ἠγάπα τὴν Μαρίναν μὲ τὸν
αὐτὸν ζηλότυπον ἐγωϊσμόν, μεθ' οὗ ὁ φιλάργυρος ἀγαπᾷ
τὸν χρυσόν του, γνωρίζων τὰς ἐνδοτάτας πτυχὰς
τῆς καρδίας της, ἥξευρεν ὁποῖαν λύπην ἐνεστάλαξεν
εἰς αὐτὴν ἡ ἀγγελία τῆς ἀπουσίας τοῦ Γερασίμου,
καὶ τὴν παρεμόνευε μὲ ἔμφροντιν ὀφθαλμόν. Ἀμέσως
μετὰ τὸ δεῖπνον τὴν παρετήρησεν, ὅτι ἔκρυψεν εἰς
ἀργυροῦν ἀγγεῖον τοῦ κοιτῶνός της δεκαπέντε
λευκὰ λιθάρια, ἱσάριθμα μὲ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπουσίας
τοῦ μνηστῆρός της. Τὴν ἐπιοῦσαν τὸ πρωὶ ἀφῆρσε
τὸ πρωτόν, καὶ εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας δεκάκις
ἰσως ἐμέτρησε τὰ ἐναπολειπόμενα δεκατέσσαρα, καὶ
πᾶσαν αὐγὴν τὸ πρωτόν της ἔργον ἦν ν' ἀφαιρῇ
ἐν λιθάριον, καὶ, ἀριθμοῦσα τὰ λοιπὰ, ἐξίστατο πάν-
τοτε ὅτι ἐλαττοῦντο τὸσον βραδέως. Ὁ πατήρ της
τὴν παρετήρει, καὶ ἐτήκετο βλέπων αὐτὴν τηκομέ-
νην. Τὴν δεκάτην ἡμέραν εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ὁ Τά-
πας περιχαρὴς, καὶ τῇ ἐπέδωκε γράμμα τοῦ κόμη-
τος, δι' ὃ ἡ Μαρίνα, ριφθεῖσα εἰς τὸν τράχηλον
τοῦ πατρός της, τὸν κατεφίλει, κυριευθεῖσα ἀπὸ
σπασμωδικὸν γέλωτα, ἀνεμεμιγμένον μὲ δάκρυα.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν του, μνηολογημένην πρὸ μιᾶς
ἐβδομάδος, ὁ Γεράσιμος ἔλεγεν, ὅτι ἔφθασε πρὸ δύο
ἡμερῶν εἰς τὴν Κέρκυραν· φαίνεται ὁμως, ὅτι ἡ ζωη-
ρότης τῶν εἰς τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς ἐπιστολῆς
ἐκφραζομένων αἰσθημάτων του εἶχε παραξέει τὴν
μνήμην του ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, διότι αὕτη
δὲν ἐσυμβιβάζετο παντάπασι μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς
τῶν πιθανοτήτων τῶν ἀνέμων καὶ ἀποστάσεων, καὶ
κατ' αὐτὴν ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀπέλθῃ τῆς Κεφαλληνίας
τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας πρὸ ἐκείνης καθ' ἣν ἀλη-
θῶς ἀνεχώρησεν. Ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡ Μαρίνα
ἔδωκε πολὺ ὀλιγωτέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἀκρίβειαν
τῆς ἡμερομηνίας, ἢ εἰς τὰ περιεχόμενα τῆς ἐπιστο-
λῆς. Ὁ Γεράσιμος, τὰς ψυχροτέρας συσσωρεύων εἰ-
κόνας, τῇ ἔλεγεν ὅτι εἶναι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν
του, τὸ ῥόδον τοῦ κήπου τῆς ζωῆς του, ἡ ῥοδόχειλος
Οὐρί του, ὁ χρυσοκόμης τοῦ ἀγγελοῦ, τὴν ἐβε-
βαίου ὅτι χωρὶς αὐτῆς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζῇσῃ, καθὼς
τὸ πτηνὸν χωρὶς ἀέρος, καθὼς τὸ ἄνθος χωρὶς ἡλίου,
ὅτι ἅμα δυνηθῇ θὰ ἔλθῃ νὰ ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας
της, ν' ἀπολαύσῃ τὰς εὐτυχίας τοῦ παραδείσου, καὶ
ἀλλὰ ὅσα ἐδύνατο ἐκ τῶν Ἰταλικῶν μελοδραμάτων
νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ ἐπιστολιμαῖόν του ὕφος. Δι'
ὑστερογράφου του δὲ παρεκάλει τὸν συμβολαιογρά-
φον νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ταχέως ἂν ἤδη ἐπεκυρώθῃ
τὸ γνωστὸν ἐγγράφον.

Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶχεν ἔκτοτε ὡς ἐγκόλπιον
ἡ Μαρίνα. Αὕτη ὑπεστήριζε τὰς δυνάμεις της καὶ
ὑπέθαλπε τὴν γενναϊότητά της μέχρι τῆς ἡμέρας
καθ' ἣν ἐρρίφη τὸ τελευταῖον λιθάριον ἀπὸ τὸ ἀρ-
γυροῦν ἀγγεῖον. Καὶ τὴν ἡμέραν δ' ἐκείνην, τὴν ἀτε-
λεύτητον ἐκείνην ἡμέραν, βοηθεία αὐτῆς τὴν διήλθεν.
Ἡ ταραχὴ της ἀπὸ τῆς πρωίας ἦτον ἀνέκορατος·
στιγμὴν δὲν ἐδύνατο νὰ μείνῃ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, πε-
ριήρχετο εἰς ὅλον τὸν οἶκον, ἐλάμβανε διαφοροὺς
ἐργασίας καὶ πάλιν τὰς ἀφίνα, καὶ τότε μόνῃ ἡ
ἐπιστολὴ τοῦ Γερασίμου εἶχε τὴν ἰδιότητα νὰ πρᾶυνῃ
ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τὴν νευρικὴν ταύτην ἀνησυχίαν της.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας, ὁ πατήρ της τῇ εἶπεν, ὅτι ἔλαβε
πάλιν ἐπιστολὴν τοῦ Γερασίμου, ὅστις τῷ ἀναγγέλλει,
ὅτι αἱ ὑποθέσεις του ἀκόμη δὲν ἐπερατώθησαν, καὶ
ἀναγκάζεται νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐπὶ
τινὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ δύναται νὰ προσδιορίσῃ
πόσας.

— Δὲν ἔρχεται, δὲν ἔρχεται, ἐπανελάμβανεν ἡ
Μαρίνα· καὶ ἄλλην λέξιν δὲν ἐπρόφερε δι' ὅλης τῆς
ἑσπέρας, ἐκτὸς ὅτι ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὴν ἐπιστολὴν,
ἀλλὰ ματαίως· διότι ἡ ἐπιστολὴ ἦτον τῆς ἐφευρέ-
σεως τοῦ Τάπα διὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωὶ ὁ πατήρ της τὴν ἐπέπληξε
διὰ τὴν ὀλιγοψυχίαν της. τῇ εἶπεν ὅτι προκαλεῖ τὴν
τύχην ὅταν τὸσον λυπῆται διὰ μικρὰν ἀπουσίαν, καὶ
τὴν προέτρεψε νὰ εἶναι καρτερικὴ καὶ φρόνιμος. Ἡ
Μαρίνα τὸ ὑπεσχέθη καὶ πάλιν, καὶ δὲν παρεπονήθη
μὲν ἔκτοτε, ἀλλὰ, καθ' ὅσον παρήρχοντο αἱ ἡμέραι,
τοὺς ὀφθαλμοὺς της περιεζώννυε μελανὸς κύκλος, ἐμα-
ράνθησαν κατ' ὀλίγον τὰ ῥόδα τῶν παρειῶν της, τὸ
μέτωπόν της ἐκλινε μελαγχολικῶς πρὸς τὸ στήθος
της, καὶ ἐσιώπησαν τὰ φαιδρὰ ἄσματά της.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον).

ΙΑΕ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Τὰς λέξεις ταύτας, κατὰ Ἰωάννην, ἐπρόφερεν ὁ Πι-
λάτος, προσάγων εἰς τὸν λαόν τῶν Ἰουδαίων τὸν
Ἰησοῦν μαστιγωθέντα, κάλαμον ἀντὶ σκήπτρου κρα-
τοῦντα, καὶ φοροῦντα ἀκάνθινον στέφανον. Ἴδε ὁ ἄν-
θρωπος, ὁ ἄνθρωπος ὃν θέλετε νὰ σταυρώσητε καὶ
ὅστις ἐκουσίως ἀποθνήσκει ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπὲρ τῆς σω-
τηρίας ὑμῶν· Ἴδε ὁ ἄρχων τῆς γῆς, ὁ ἐκλεκτός τοῦ
θεοῦ, ὁ σκοπὸς καὶ τὸ κέντρον τῆς πλάσεως. Ἴδετε
τον γυμνόν, ἐλεεινόν, τετραχηλισμένον, ἀντικείμε-
νον ἐμπαιγμοῦ, ῥάπισματα ὑπομένοντα, στέφανον
ἐξ ἀκανθῶν ἀναδεδεμένον, καὶ τεθλιμμένον μέχρι
θανάτου. Ἴδε τον σὺ ὁ βαρυκάρδιος, ὁ ἀγαπῶν μα-
ταιότητα, ὁ καυχώμενος ἐπὶ τῷ πλούτῳ σου καὶ
μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ ἰσχύϊ σου. Ἴδε τον σὺ, ὁ θυσιά-
ζων τὸν πλησίον σου ὑπὲρ σεαυτοῦ, καὶ τὴν ψυχὴν
σου εἰς φιλαυτίαν, φιλαργυρίαν καὶ κενοδοξίαν παρα-
διδούς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος, ὁ σφαγιαζόμενος ὡς ἄμνος,
ὅπως ἐξαγοράσῃ ἡμᾶς τοῦ αἰωνίου θανάτου, ὁ θρη-
φυλλ. 2.